

O DOAMNĂ ÎNTRE DOMNI: PROTAGONISTA UNEI COLECȚII DE 31 DE CĂRȚI

Dr. hab. **Constantin MANOLACHE**

Dr. **Ion Valer XENOFONTOV**

Biblioteca Științifică (Institut) „Andrei Lupan”

În anul 2012, Biblioteca Științifică (Institut) „Andrei Lupan” a inițiat colecția „Biobibliografie” dedicată unor personalități consacrate din domeniul științei și educației din Republica Moldova. Dezideratul colecției îl constituie promovarea imaginii celor mai reprezentativi cercetători, personalități notorii din diferite domenii de cercetare științifică, management academic și universitar. Totodată, s-a dorit familiarizarea publicului larg cu performanțele științei naționale prin intermediul celor mai valoroși savanți autohtoni.

Sub aspect teoretico-metodologic, volumele respective se încadrează în aria de cercetare a istoriei științei și a biografiei științifice. Școala enciclopedică și de istorie a științei din Republica Moldova este în proces de promovare, dezvoltare și consolidare a noilor direcții științifice și se impune pe piața cărții științifice cu noi produse editoriale, necesare atât comunității științifice naționale și internaționale, cât și publicului larg de cititori [1].

Până în prezent, în colecția „Biobibliografie” au fost editate 31 de lucrări [2]. Dintre acestea doar una, cea mai recentă, este consacrată unei doamne [3]. Este vorba de Svetlana Cojocar, membru corespondent al Academiei de Științe a Moldovei (2017) la specialitatea „Bazele teoretice ale informaticii”, personalitate care s-a afirmat acasă și peste hotare pentru realizări remarcabile în domeniul interfețelor inteligente.

Protagonista colecției „Biobibliografie” a absolvit Facultatea de Matematică și Cibernetică a Universității de Stat din Chișinău (1974). Este prima doamnă doctor habilitat (2007) în Institutul de Matematică și Informatică „Vladimir Andrunachievici” și prima doctor habilitat în informatică în Republica Moldova. Svetlana Cojocar a sfidat prejudecățile cum că matematica este o preocupare doar a bărbaților. Or, potrivit datelor de statistică, ponderea femeilor doctori în științe este de circa 15 la sută, iar de doctori habilitați – în jurul a 2 la sută.

Profesorul cercetător (2014) Svetlana Cojocar este conductor științific la șase teze de doctorat (A. Colesnicov, O. Burlaca, M. Petic, N. Curteanu, V. Albu, V. Popukaylo).

Membru corespondent Svetlana Cojocar: Biobibliografie. Chișinău: Biblioteca Științifică (Institut) „Andrei Lupan”, 2018. 288 p.

Este laureat al Premiului Național (2011), prima femeie director al Institutului de Matematică și Informatică „Vladimir Andrunachievici” (2010–2018), președinte al Consiliului directorilor institutelor de cercetare (din 2018) etc.

Omul de știință Svetlana Cojocar este membru al colegiilor de redacție și editor invitat al unor reviste științifice de peste hotare: „BRAIN. Broad Research in Artificial Intelligence and Neuroscience” (Bacău, înregistrată în Web of Science); „Revista Română de Automatică” (ICI, București); „Bulletin of the International Membrane Computing Society”; „International Journal of Computers Communications & Control” (IF=1.374); „Fundamenta Informaticae” (IOS Press, IF=0.687); „Revista de inventică: Romanian journal for creativity in engineering and technology” (Iași). Din anul 1993 este redactor-șef adjunct al revistei „Computer Science Journal of Moldova”, publicație științifică înregistrată în Web of Science. Este membru al Colegiului de redacție al revistei de cultură „Curtea de la Argeș” (România).

M. c. Svetlana Cojocaru are în palmares mai multe domenii de cercetare inovațională: gramatici și limbaje formale; programarea paralelă; procesarea limbajului natural; algebra computațională; calcule moleculare; interfețe inteligente, tehnologiile Societății Informaționale etc. Distinsa savantă a elaborat o gramatică formală pentru descrierea procesului de flexionare în limba română. Drept urmare, în premieră mondială a ajuns la soluționarea completă a problemei flexionării automate pentru limbajele flexive. S-a adus, astfel, o contribuție semnificativă la realizarea interacțiunii om-calculator în limbaj natural.

Totodată, este considerată de specialiști și societatea civilă drept făuritoare de „revoluție tehnologică”, „doamna calculelor performante” (m. c. Constantin Gaindric, acad. Ion Tighineanu), „femeia care face istorie în Republica Moldova”. Dintr-o perspectivă a calităților umane, se bucură de tot respectul pentru abordarea managementului academic cu o strictețe și acuratețe proverbială.

În volumul *Membru corespondent Svetlana Cojocaru: Biobibliografie* s-a creionat, pas cu pas, portretul protagonistei în diferite ipostaze: activitatea științifică, educațională, managerială etc. Bibliografia însumează peste 345 de înregistrări, inclusiv trei monografii ale protagonistei, zece culegeri de articole științifice la care a fost coeditor, dintre care trei în edituri internaționale cunoscute, note de curs, ediții de popularizare a științei, publicate în țară și peste hotare. Rezultatele sale științifice sunt recunoscute pe plan mondial, dovadă fiind publicarea în edituri de prestigiu, precum: Springer, IOS Press, Kluwer, Birkhäuser Verlag etc.

Bibliografia este elaborată de bibliografii-experti Janna Nikolaeva și Lidia Zasavițchi potrivit standar-

delor internaționale și cuprinde referate, monografii, lucrări didactice, capitole din monografii, activități științifico-editoriale (editor, redactor, coordonator, referent), articole științifice, materialele congreselor, conferințelor, programe pentru calculator, certificat de înregistrare a obiectelor dreptului de autor și drepturilor conexe, lucrări de popularizare a științei, interviuri, conducător/consultant științific, recenzent, rapoarte, personalia, referințele la viața și activitatea științifică a savantului.

Volumul conține și imagini care relatează biografia privată și științifică a protagonistei.

Lucrarea este adresată profesorilor, cercetătorilor științifici, doctoranzilor, masteranzilor și studenților.

In grosso modo, biobibliografia consacrată membrului corespondent Svetlana Cojocaru dezvoltă o notă de eleganță și de inteligență inter/trans/multidisciplinară în aria de cercetare științifică și inovațională din Republica Moldova.

REFERINȚE BIBLIOGRAFICE

1. Manolache C., Xenofontov I. Biobibliografie – o colecție monumentală. În: Akademos. Revistă de Știință, Inovare, Cultură și Artă, nr. 4 (39), 2015, p. 164-167.
2. Raport privind activitatea științifică și inovațională în anul 2018 a Bibliotecii Științifice (Institut) „Andrei Lupan”, Ministerul Educației, Culturii și Cercetării. Manuscris.
3. Membru corespondent Svetlana Cojocaru: Biobibliografie / Bibl. Șt. (Inst.) „Andrei Lupan”, Inst. de Matematică și Informatică „Vladimir Andrunachevici”; ed., red. șt.: Constantin Manolache; consultant șt.: Constantin Gaindric; coord.: Ion Valer Xenofontov; bibliogr.: Janna Nikolaeva, Lidia Zasavițchi. – Chișinău: Biblioteca Științifică (Institut) „Andrei Lupan”, 2018 (F.E.-P. „Tipografia Centrală”). – 288 p. Texte : lb. rom., engl., rusă. ISBN 978-9975-3283-1-9.